

NY LIKESTILLINGSPOLITIKK NÅ!

LIKESTILLINGSPOLITISK PLATTFORM FOR GRØNN UNGDOM, 2015 – 2017.

Som vedtatt av Grønn Ungdoms landsmøte, 8. mars 2015.

BEGREPSFORKLARING

"Heteronormativitet" = Et uttrykk som beskriver de sosiale normer og fordommer som bygger på den feilaktige antagelsen at alle mennesker er heterofile, og at alle faller inn under en av de to adskilte kategoriene "mann" og "kvinne"; at den eneste «normale» samlivsformen er mellom to mennesker av motsatt kjønn, og at hvert kjønn har særlige, naturgitte roller i livet.

"Sosialt kjønn" = Betegnelse for de aspektene ved kjønn som er sosialt konstruerte (som "mannlighet" og "kvinnelighet"). "Genus" (latin, 'kjønn') brukes innen kjønnsforskningen om "sosialt kjønn", mens "sexus" brukes om "biologisk kjønn" (se nedenfor).

"Biologisk kjønn" = De biologiske og fysiologiske karakteristikkene som tradisjonelt har blitt brukt – og brukes – til å definere kvinner og menn.

"LHBTIQ+" = En forkortelse som står for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, interseksuelle og queer-personer. "+"-tegnet indikerer alle som måtte falle utenfor disse kjønnsidentitetskategoriene.

"Hen" = Kjønnsnøytralt pronomen som brukes (1) om en person som ikke kjenner seg som "han" eller "hun", eller (2) som alternativ til "han", "hun" eller "vedkommende" (eller "den").

"Interseksjonalitet" = Begrep som viser til hvordan sosiale kategorier som kjønn, rase, etnisitet, religion, sosial klasse og seksualitet kan samvirke og påvirke personers leve- og livsvilkår.

Grønn Ungdom jobber for et samfunn hvor sosiale strukturer ikke begrenser individets mulighet til å være seg selv.

Alle skal være frie til å definere og leve ut sin egen kjønnsidentitet, også på tvers av det heteronormative, og alle har råderett over egen kropp.

Biologisk og sosialt kjønn skal ikke hindre deltakelse i demokratiet. Kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsroller skal ikke påvirke menneskers tilgang til politisk eller økonomisk makt.

Alle former for diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk skal bekjempes.

Samtidig som vi jobber for en verden der biologisk og sosialt kjønn skal ha lite å si, benekter

vi ikke at dette er relevante kategorier i dag. Kvinner og menn forskjellsbehandles og har ulike muligheter i samfunnet: Kvinner tjener for eksempel systematisk mindre enn menn, er underrepresenterte i politiske forsamlinger og selskapsstyrer, og er oftere utsatt for vold i nære relasjoner, seksuell trakassering og seksualisert vold. Gutter gjør det systematisk dårligere på skolen.

Disse problemene er utslag av tunge sosiale normer og institusjonaliserte heteronormative antagelser, som vi må ta tak i som samfunn.

Grønn Ungdoms tilnærming i dette arbeidet innebærer å snu fokus vekk fra dem som oppfattes som avvikere, og heller se kritisk på de sosiale normene knyttet til kjønn og seksualitet som gjør at personer oppfattes som avvikere. Dette kalles normkritikk.

Menneskers frihet til å forme sine egne liv - innenfor økologien og medmenneskelighetens rammer - krever en grønn politikk, som er normkritisk og feministisk, med fokus på å endre frihetsberøvende maktstrukturer.

Grønn Ungdom vil:

- 1.** Jobbe for alle barns like muligheter til å blomstre i skolen, uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet. I dag preger kjønnsroller barnas oppvekst og skaper ulike idealer for ulike kjønn. Dette er en medårsak til at alt for mange unges psykiske helse forverres av stress og kroppspress, og at noen faller fra i utdanningsløpet, en problematikk som dagens skoler og barnehager ikke er utstyrt godt nok til å håndtere. Vi ønsker et skolesystem som likestiller, inkluderer og motiverer, og som motvirker mobbing og utstøting, og vil ha flere lærere og bedre etterutdanningsmuligheter.
 - 1.1** At alle som jobber med barn, særlig pedagoger, skal være bevisste på - og stimulere til refleksjon om – kjønnsroller og likestillings spørsmål i det daglige. Pedagogiske tilnærminger med et kritisk blikk på sosiale normer knyttet til kjønn og seksualitet må fremmes. Normkritikk må bli en obligatorisk del av lærerutdanningen og opplæringsloven må få et normkritisk utgangspunkt.
 - 1.2** Opprette et nasjonalt kompetansesenter for normkritisk og interseksjonell pedagogikk. Innføre temaene normkritikk og interseksjonalitet i samfunnsfag- og naturfagsundervisningen i barneskolen.
 - 1.3** Jobbe for at rådgivningstjenesten i skolen skal ha et normkritisk perspektiv og inspirere alle elever til selvstendige og utfordrende valg av studieretning og yrkesorientering. Kvotering til fordel for underrepresenterte kjønn bør vurderes ut ifra hensiktsmessighet ved inntak til de forskjellige utdanningsområde.
 - 1.4** Styrke elevenes arbeidsmiljølov (opplæringslovens § 9a), og gi en uavhengig offentlig instans, som for eksempel fylkesmannen, ressurser til å følge opp arbeidet med elevers fysiske og psykososiale arbeidsmiljø.
- 2.** Forebygge voldtekt, styrke oppfølgingen av ofre for seksuelle overgrep og motarbeide

usunne tabuer knyttet til kjønn og seksualitet. Politi og helsevesen må utdannes i - og arbeide ut fra - et kritisk perspektiv på sosiale normer om kjønn.

- 2.1** Bedre seksualundervisningen. Læreplanen må fokusere mer på sunne, seksuelle relasjoner - også i et normkritisk perspektiv – samt på grensesetting og grenseoverskridende atferd. Undervisningen skal bryte ned tabuer, for eksempel knyttet til sex mellom likekjønnede, og skal bidra til å gjøre ungdom trygge på egen kropp og seksualitet.
 - 2.2** Ha bedre oppfølging av ofre for voldtekt og seksuelle overgrep, uavhengig av kjønn. Vi vil opprettholde og styrke landets overgreps- og voldtektsmottak. Terskelen for å anmelde voldtekt må bli lavere. Voldtekts ofre skal oppleve å bli møtt med forståelse av profesjonelle i helsevesen og politi, uansett kjønnsidentitet. Tabuer og fordommer knyttet til voldtekts ofre – av alle kjønn – må bekjempes.
 - 2.3** At straffelovens voldtektsbestemmelse endres, slik at mangel på oppriktig samtykke blir dens definerende element.
- 3.** Føre en arbeidslivspolitik som både sikrer reell likestilling mellom kjønnene, og flytter fokus fra produktivitet- og forbruksøkning til livskvalitet. Familiepolitikken skal være progressiv, og ikke sementere kjønnsroller.
- 3.1** At prinsippet "lik lønn for arbeid av lik verdi" skal praktiseres. I takt med en gradvis og generell arbeidstidsforkorting minst ned til 6 timers normalarbeidsdag, må lønnsforskjellene utjevnes etter prinsippet om "lik lønn for arbeid av lik verdi".
 - 3.2** Fjerne skatteklasser 2 for ektepar. Ordningen forskjellsbehandler samboerpar og ektepar hvor den ene forsørger den andre, og bidrar til å sementere tradisjonelle kjønnsroller ved å "belønne" at ektefeller med lav inntekt – som regel kvinner – ikke er økonomisk selvstendige.
 - 3.3** Utvide samlet foreldrepermisjon til 18 måneder, slik som i Sverige. Av dette bør mor ha førsterett på en tilstrekkelig del av tiden etter fødselen slik at hun blir fullt restituert etter fødselen, og slik at barnet kan fullammes tilstrekkelig lenge. Vi vil motarbeide reversering av fedrekvoten; den bør være på minst 1/3 av permisjonsperioden.
 - 3.4** Sørge for nok barnehageplasser til dem som ønsker det, med løpende opptak etter at barnet har fylt ett år. Foreldre skal ha reell frihet til å velge å sende barna i barnehage eller ikke, og mellom hel- og deltidstilbud. Vi vil opprettholde kontantstøtten for barn mellom 1 – 3 år, men sette som vilkår for kontantstøtten at den må tas ut i redusert arbeidstid og fordeles mellom foreldrene etter samme delingsbrøk som foreldrepermisjonen.
- 4.** Sikre et likeverdig helsetilbud for alle, uavhengig av kjønnsidentitet, og jobbe for et inkluderende helsevesen som fremmer likestilling.
- 4.1** Motarbeide alle forsøk på å innskrenke gravides rett til selvbestemt abort.
 - 4.2** Opprette en sertifiseringsordning for LHBTIQ+-tematikk for helsevesenet og

styrke kompetansen til blivende helsepersonell. En LHBTIQ+-sertifisering skal vitne om at organisasjonen arbeider strategisk ut fra et LHBTIQ+-perspektiv, for ansatte og i møte med pasienter. Ansatte skal ha kunnskap om LHBTIQ+-tematikk og møte alle med respekt.

Kompetansen til blivende helsepersonell må styrkes gjennom at LHBTIQ+-spørsmål og normkritikk integreres i helseutdanningen.

- 4.3** Styrke behandlingstilbudet for transpersoner og andre som oppsøker helsevesenet angående kjønnsidentitet eller lignende. Det må opprettes en uavhengig klageinstans for dem som får avslag på søknad om kjønnsbekreftende behandling.
Behandlings- og diagnosemonopolet til Rikshospitalet må avskaffes.
- 4.4** La menn som har hatt sex med andre menn gi blod. I dag er en mann som har hatt sex med en mann utestengt fra å gi blod på livstid. Uavhengig av seksuell orientering må helsetilstand og atferdsmønster være det avgjørende for hvorvidt en kan bli blodgiver eller ikke.
- 5.** Fjerne alle former for formell diskriminering på bakgrunn av kjønn eller kjønnsidentitet.
 - 5.1** Innføre en tredje juridisk kjønnskategori. Myndighetene må anerkjenne at det eksisterer flere kjønns kategorier enn kvinne og mann, og innføre et tredje juridisk kjønn.
 - 5.2** Innføre kjønnsnøytrale personnummer. I dag er systemet låst til kun to kjønn, og det tredje sifferet i personnummeret ditt forteller om ditt juridiske kjønn er "mann" eller "kvinne". Dette kan være belastende for dem som ikke føler seg hjemme i tokjønns systemet.
 - 5.3** Ta i bruk det kjønnsnøytrale pronomenet "hen" i offentlige dokumenter.
 - 5.4** Stoppe tvangssteriliseringen. Personer som vil endre juridisk kjønn, slik at det samsvarer med kjønnsidentiteten deres, må i dag gjennom en steriliseringsprosess uansett om de ønsker det eller ikke. Denne praksisen bryter med anbefalinger fra bl.a. Europarådet og Amnesty, og er i strid med grunnleggende menneskerettigheter. Vi krever at praksisen stanses umiddelbart og at økonomisk kompensasjon tilbys dem som allerede har blitt tvangssterilisert.
- 6.** Jobbe for bedre beskyttelse av LHBTIQ+-flyktninger. Mennesker som er på flukt fra forfølgelse på grunn av seksuell orientering, kjønnsuttrykk, eller kjønnsidentitet, må få sine asylbehov tatt på alvor og få et fristed i Norge. LHBTIQ+-kompetansen i utlendingsdirektoratet (UDI) og andre myndigheter må økes.
En LHBTIQ+-flyktning skal ikke utvises til land med risiko for forfølgelse eller straff på grunn av seksuell orientering, kjønnsuttrykk, eller kjønnsidentitet - hen skal ikke tvinges til å leve "i skapet" i land med antihomolovgivning, selv om denne ikke håndheves strengt.